

FoliaMagazine

weekblad voor H

nr. 32 23/05/2012

Kennis als wapen

De eeuwige soldaat

‘Kennis is macht, karakter is meer,’ zo luidt het motto van de Koninklijke Militaire Academie in Breda. Dat mag zo wezen, toch volgt jaarlijks nog een tiental officieren een **master** aan de **UvA**.

‘Je krijgt altijd de vraag of je iemand hebt doodgeschoten.’ tekst Anouk Kemper / foto's Daniël Bosschieter

Acht uur 's ochtends, het verkeer in Breda komt langzaam op gang. Frans Boersma (26, Landmacht) zit op de fiets. Uniform en kistjes aan, baret op het hoofd en grote rugtas op de rug. Plotseling stapt hij van zijn fiets: een rood stoplicht. Hij wordt ingehaald door scholieren en studenten, die allemaal al lang gezien hebben dat er in geen velden of wegen een auto te bekennen is. ‘Kijk, dit is dus heel vervelend,’ zegt Boersma, terwijl hij staat te wachten. ‘Ik kan het echt niet maken om door rood te fietsen. Als militair heb je een voorbeeldfunctie. Een politieagent zal je ook nooit door rood zien fietsen. In uniform dan, hè.’

Boersma is nu, na ruim vijf jaar studie aan de Koninklijke Militaire Academie (KMA), officieel cadet-af en moet alleen nog zijn ‘VTO’ doen in de Amersfoortse kazerne. Deze vaktechnische opleiding is het laatste deel van de opleiding en houdt in dat Boersma negen maanden lang getraind wordt in het leiden van pelotons. Dit studiejaar kreeg Boersma de mogelijkheid om een master te volgen. Hoewel veel KMA'ers in dat geval voor een master militaire geschiedenis (krijgswetenschappen) kiezen, voltooide Boersma onlangs de master Midden-Oostenstudies. ‘Het leek me interessant, omdat dat vaak het gebied is waar je naartoe gaat op uitzending. Daarom wil ik er meer over weten,’ vertelt hij verder fietsend. Boersma mag dan klaar zijn

met zijn studie aan de KMA, hij wil best een rondleiding geven over het terrein. Eerste stop: de hindernisbaan. Die ligt een kleine tien minuten fietsen van de basis op het Kasteelplein.

DRIE KEER AFGHANISTAN

De KMA is al sinds 1828 gevestigd in het Oude Kasteel, in hartje centrum van Breda. Hier worden elk jaar zo'n duizend cadetten (Landmacht en Luchtmacht) en adelborsten

‘Als militair heb je een voorbeeldfunctie’

(Marine) opgeleid. De meesten wonen intern. Wie naar de KMA wil, wordt zowel fysiek als mentaal getest en moet minstens een vwo-diploma hebben. Eenmaal toegelaten zit je voor minimaal elf jaar vast aan defensie, met een proeftijd van maximaal zes maanden. Dit geldt voor de helft van de studenten. De andere helft volgt namelijk een opleiding van anderhalf jaar en tekent voor vijf jaar. Zij krijgen wel een militaire opleiding, maar doen geen erkende bachelorstudie.

Voor een opleiding aan de KMA hoef je niet te betalen. Je wordt er zelfs voor betaald, omdat je in feite al in dienst bent. Die investering moet zich vervolgens terugverdienen, vandaar het contract. In de vier tot vijf jaar die de univer-

sitaire bachelor duurt, worden de studenten klaargestoomd voor een baan als pelotonleider of instructiecommandant. Zo kan het zijn dat iemand van 23 jaar leiding geeft aan een peloton van ruim veertig man. Mannen – en vrouwen – met soms veel meer praktijkervaring. ‘Er zitten gasten tussen die al drie keer in Afghanistan zijn geweest,’ weet Boersma, die zelf nog niet is uitgezonden. Hij parkeert zijn fiets bij de kleedruimte van de hindernisbaan. Die bevindt zich midden in een woonwijk, niks modderig bos of *middle of nowhere*.

Op het moment dat Boersma zijn fiets wegzet, zijn de cadetten en adelborsten zich al aan het inspannen op de hindernisbaan. In marstempo zijn ze in hun groene overall vanaf het kasteel hier naartoe gelopen, mannen en vrouwen apart, onder leiding van een sergeant-majoor. Geen enkele sergeant-majoor doet ook maar enigszins denken aan de agressieve drillinstructeur uit de film *Full Metal Jacket*. Het zouden net zo goed ietwat fanatieke gymleraren kunnen zijn. De officieren in opleiding moeten met een kistje van twintig kilo een parcours afleggen in tweetallen. De hardlopende studenten kijken nog redelijk blij, de mensen met de zware kistjes niet bepaald. ‘Er zijn genoeg mensen die je geen plezier doet met die acht uurtjes sporten per week,’ zegt Boersma. Zelf vindt hij het wel leuk. Op zijn gemak demonstreert hij hoe een paar hindernissen genomen moeten

Bas van Mansom

worden. De verslaggever durft er niet eens aan te beginnen; te hoog, te zwaar voor de armen, te grote kans op een verzwikte enkel. Het is opvallend dat er ook een paar jongens rondjoggen die er, op z'n zachtst gezegd, niet heel afgetraind uitzien. 'Die zijn van de marine,' zegt Boersma. 'Die hoeven niet zo veel te bewegen.' Per slot van rekening zit men bij de marine voornamelijk op een schip. Volgens hem zijn de cadetten van de landmacht het meest fit. Zij worden ingezet voor voetpatrouilles.

NET EEN COMPUTERSPEL

Terug naar de basis, naar gebouw D. Ook wel het Uiltje genoemd. 'Want er hangt een uiltje boven de ingang.' Het is rustig op het terrein. Veel van de collegereeksen zijn al afgelopen of de studenten zijn op excursie. Boersma: 'Op de KMA zit je behoorlijk vaak in de bus, soms weet je niet eens meer precies waarheen. Er zijn heel vaak buitentrainingen of excursies naar oude slagvelden, bijvoorbeeld Verdun.' De weinige studenten die er nog wel rondlopen, uiteraard in

uniform, groeten elkaar allemaal. Niet met 'hé man', maar met 'goedemorgen'.

Het wachten is op sergeant-majoor Koemans. Koemans, klein van stuk en lang van stof, zal laten zien hoe een simulatiewapentraining in zijn werk gaat. Eerst vertelt hij waar de toiletten en de nooduitgangen zijn, op een toon alsof hij uitlegt waar de vijandelijke troepen zich ophouden. Voordat de simulator mag worden betreden, moet eerst het volgende gezegd worden: 'Ik ben niet in het bezit van munitie of delen van munitie, sergeant-majoor.'

De simulator is een grijze ruimte met een groot videoscherm en zes verschillende wapens. Van een 9 mm Glock tot de semi-automatische Diemaco C7. De wapens zijn echt, maar speciaal omgebouwd voor de simulator. 'Ze zitten vol elektronica,' zegt Koemans. 'Zo kunnen we op deze computer precies zien hoe iemand het wapen vasthoudt, richt, afdrukt, herlaadt enzovoort.'

Schieten in een simulator is leuk, haast als een

'Ik ben al twee keer uitgezonden'

computerspel. Hoe is dat straks in een reële oorlogssituatie? 'Natuurlijk wil ik liever niet schieten, maar zodra er op mij geschoten wordt, schiet ik wel terug,' zegt Boersma. 'Een groot deel van het schieten is erop gericht dat de ander dekking moet zoeken en niet kan terugschieten. Dan nog zou ik het er niet makkelijk mee hebben. Er zijn genoeg militairen die het even moeten verwerken na terugkomst.'

Kapitein Bas van Mansom (28) heeft het zelf meegemaakt. In 2006 verliet hij de KMA en inmiddels is hij in 2008 en 2009 op uitzending geweest in Uruzgan. Daarna, in februari 2011, begon hij met de master militaire geschiedenis. In deeltijd, want ondertussen werkt hij als

Richtingen binnen KMA

De KMA biedt vier studierichtingen aan op universitair bachelorniveau. Elke richting duurt ongeveer vierenhalf jaar. Sinds januari 2012 zijn alle opleidingen officieel geaccrediteerd. Dit maakt de doorstroom naar een master eenvoudiger.

1. Militaire bedrijfswetenschappen
2. Krijgswetenschappen
3. Militaire systemen & technologie
4. Civiele techniek

Frans Boersma

plaatsvervangend commandant instructiepeloton tactiek bij het Opleidings- en Trainingscentrum Vuursteun, bij Zwolle. Hij is met name verantwoordelijk voor het materiaal, steunverleningen en lopende zaken van zijn peloton. Van Mansom leeft een beetje in twee werelden. 'Ik ben al twee keer uitgezonden. De andere studenten hebben daar weinig beeld bij. Ze vonden het wel leuk en interessant, maar het is toch gek om er met hen over te praten.' Vooral bij het vak 'Gezicht van de oorlog', waarin het op een gegeven moment ging over het doden op een slagveld en de uitwerking daarvan op de militair. 'Dan wordt er meteen naar mij gekeken. Maar ze gingen er op een respectvolle

'Natuurlijk wil ik liever niet schieten'

manier mee om, er werd op een volwassen toon over gesproken.'

Dat is op het gemiddelde verjaardagsfeestje wel anders. 'Veel mensen vragen meteen of ik iemand heb doodgeschoten. Stom dat mensen dat willen weten, wat zegt dat dan over mij? Alsof ze dan weten wat voor persoon ik ben. Soms denken mensen dat ik er plezier in heb. Onzin, het is gewoon onderdeel van je werk.'

Op de UvA waren studenten dan een stuk 'respectvoller', Van Mansom is wel verbaasd over hun gebrekkige werkhouding. Het stoort hem dat medestudenten vaak hun huiswerkopdrachten niet doen en dat de docent daar vrij weinig over zegt. 'Raar. Dat is in mijn bedrijf wel anders. Als je je werk niet doet, krijg je een berisping. Of een "douw", zoals wij dat noemen, een tuchtrechtelijke strafmaatregel. De KMA is veel gestructureerder en rechtlijner dan de UvA. Hier heerst een militaire hiërarchie.'

Jargon

Kikadewado Kind kan de was doen.

Smev Vrijstelling van Sporten, Marsen, Exercitie en Velddienst, meestal in verband met een blessure. 'Hij heeft smevo, dus hij doet niet mee met sport.'

Chinese vrijwilliger Een 'vrijwilliger' die aangewezen wordt.

Operatie stofvolk Het begin van het weekend, als iedereen naar huis gaat.

Guppen Rare dingen doen of zien door vermoeidheid.

Spijkerbroek Iemand die vanuit de burgermaatschappij aan een militaire opleiding begint.

Helapika Helaas pindakaas.

Hiba Hindernisbaan.

Stompen/stoempen Fysiek afzien, bijvoorbeeld tijdens een lange mars met uitrusting.

In de statige Grote Zaal van het Kasteel – de sociëteitsruimte voor cadetten en adelborsten – vertelt Jeroen Koenraadt (28) over zijn eigen ervaringen op de UvA. Ook hij is nog bezig met zijn master militaire geschiedenis. Tegelijkertijd is hij vluchtcommandant en leidt hij cadetten op van de luchtmacht. Koenraadt is onder VN-vlag uitgezonden naar het Midden-Oosten en heeft onder meer in Libanon en Israël gewerkt. Hij noemt de UvA een 'leuke, verfrissende omgeving'. 'Omschakelen van de ene naar de andere wereld is niet lastig. Ik doe mijn uniform uit, stap in de trein en ben alweer gewend. Ik weet ongeveer wel hoe het eraan toegaat op een universiteit, het voldoet aan mijn verwachtingspa-

'De KMA is veel gestructureerder en rechtlijniiger dan de UvA'

troon.' Aan de werkhouding van medestudenten stoort Koenraadt zich niet. 'Iedereen zit daar voor zichzelf, het is veel zelfstudie. Sommigen doen er iets langer over, omdat ze hun werk niet doen. Tja.' De vluchtcommandant heeft weinig met vervelende vooroordelen. 'Ze zijn juist heel geïnteresseerd naar mijn ervaringen en ik vind het leuk om daarover te vertellen. Het is natuurlijk een specifieke groep studenten, ze zijn sowieso geïnteresseerd in de militaire wereld.'

De uitgebreide rondleiding over het terrein van de KMA eindigt in de gigantische kantine. Cadetten en adelborsten eten gescheiden van hun docenten. *Koenraadt*: 'Dat is omdat we een voorbeeldfunctie hebben, daar moet je je continu bewust van zijn.' Met een vaderlijke glimlach: 'Zij kunnen daar over ons roddelen, wij hier over hen.' Net de UvA. ■■■

Jeroen Koenraadt